

Nærings-og handelsdepartementet
PB 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:
201001311-2/RHS

Vår ref.:
2010100020

17. september 2010

Hørings svar – Prosesskartlegging av bedriftsetablering

Bakgrunn – Innovasjon Norge jobber med vekst i oppstartsbedrifter

Det er forholdsvis høy etablererfrekvens i Norge (GEM 2009, SSB). Derimot er det for mange bedrifter som ikke realiserer sitt vekstpotensial og trolig går en for høy andel konkurs i etablererprosessen (GEM 2009). Etablererprosessen defineres av Innovasjon fra ide til bedriften er etablert i markedet.

Innovasjon Norge ser at den aller største utfordringen ved bedriftsetablering er å utvikle bedriften over tid og ikke minst å nå markedet i stort nok omfang. Det er også nødvendig med kontinuerlig vekst.

Innovasjon Norge kan bidra med kapital og kompetanse i utviklingen av nyskapende oppstartsbedrifter. Innovasjon Norge legger vekt på å finansiere prosjekter hvor vi kan gjøre en forskjell, der prosjektet ellers ikke kunne blitt realisert eller realisert i mindre omfang. Prosjektene må være nyskapende og finansiering kan ikke føre til direkte konkurransevridning i markedet.

Det å kommersialisere en ny ide/innovasjon gjennom å starte ny virksomhet krever kompetanse og nettverk. Bedrifter må styrke sin kompetanse om f.eks.: ulike mulige vekststrategier, forretningsmodeller, forståelse for markedet, internasjonale utfordringer/export, bruk av styret og hvordan sikre kontantstrøm over tid m.v. Dette er ofte andre problemstillinger enn de du møter i den aller tidligste etableringsfasen – og blir også mer krevende jo større ambisjoner om vekst bedriften har. I tillegg forandres markedene raskt. Dette medfører kompetanseutfordringer, men også stadig nye muligheter og utfordringer for norske oppstartsvirksomheter.

Innovasjon Norge vurderer at det er et betydelig antall aktører som bistår i selve oppstarten av virksomheter. Eksempler er krav og regelverk (eks. Brønnøysundregistrene, NAV, skatteetaten), mobilisering (eks. utdanningsinstitusjoner og Ungt Entreprenørskap), veiledning (eks. kommuner og etablerersentre) m.v. Det finnes også en flere typer forretningsutviklere i det private markedet som kan bistå i oppstart av virksomhet. Den virkelig krevende jobben begynner når bedriften er i gang og skal etablere seg i markedet.

Utgangspunktet over er viktig bakgrunn for vårt hørings svar.

Om rapportens målgruppe og avgrensinger

Rapporten er utydelig på hva den faktisk kartlegger – er det regelverk, krav og rettigheter ved selve bedriftsetableringen? Rapporten omtaler ikke på en god måte regelverk, skatt og andre rammebetingelser som bedrifter som vokser raskt må forholde seg til.

Rapporten kunne med fordel vært større bransjespredning, bla. en typisk høyteknologisk næring, med større behov for kapital, avansert export/import problematikk m.v.

Formålet med rapporten framstår som uklart. Er det et mål at flere skal starte egen virksomhet? Eller er det et formål at det skal bli enklere å utvikle bedrifter?

Etablererprosessen avgrenses i rapporten til å handle om en målgruppe som er noe utenfor Innovasjon Norge hovedinnsatsområde. De fleste bedriftene Innovasjon Norge jobber med, er ferdig med prosessen beskrevet i rapporten og er heller ikke innenfor de bransjene som det tas utgangspunkt i.

Virkemidler for gründere

Virkemidler for gründere omtales i kap. 3 i rapporten, men denne omtalen er feilaktig og mangelfull. Virkemidlers relevans må vurderes før de omtales i sammenheng med etablererprosessen, jf. omtale av de aller fleste av Innovasjon Norges tilbud i vedlegg.

De mest relevante tilbudene Innovasjon Norge har for nyskapende bedrifter med vekstpotensial er:

- Finansiering: stipend, lån og garantier.
- Kompetanse: ulike temakurs, lengre utviklingsprogram som FRAM for entreprenører, bransjekurs, kurs om vekststrategier, markedsorientering m.v.
- Rådgivning: immaterielle rettigheter, design, export/import (handelsteknisk), internasjonale markedsmuligheter, EU- rådgivning og betydelig bransjespesifikk rådgivning.

De mest åpenbare feil som må trekkes fram er

- Det kan se ut som om Seed forum er en del av Innovasjon Norges tilbud. Dette medfører ikke riktighet.
- Såkornkapital er ikke et spesielt relevant virkemiddel for de bransjene som studeres i rapporten.
- Gründercoach er et tilbud Innovasjon Norge kun har i omstillingskommuner i distriktene.
- I vedlegg 2 nevnes omtrent alle tilbud IN har, uten at det gis noen vurdering av om disse faktisk er relevant for målgruppene/bransjene definert i rapporten. Innovasjon Norge har en rekke tiltak for andre målgrupper enn de denne rapporten handler om.

Rapporten gir derfor et feilaktig inntrykk av virkemiddelapparatet, ved at ikke er gjort en vurdering av hvilken relevans virkemidlene har.

Hovedfunn i rapporten

Hovedfunnen i rapporten er relevante for å lette prosessen med å starte egen virksomhet. Innovasjon Norge vil kommentere noen av disse særskilt. Innovasjon Norge ønsker å understreke at høringsuttalelsen er knyttet til selve bedriftsetableringsfasen. Forbedringer av vilkår for bedrifter som skal vokse, gjerne raskt og i internasjonale markeder blir ikke omtalt her.

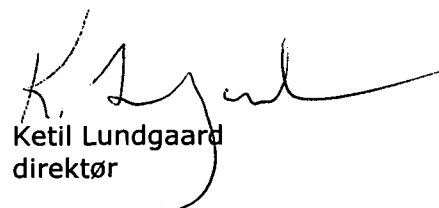
Den store utfordringen i utvikling av nytt næringsliv er (opplevd) risiko. Risikobildet er høyt for mange. For å ha en god kultur for entreprenørskap er vi avhengig av en kultur for å ta risiko. Individuer og bedrift bør stimuleres for å ta risiko, og gjennom ulike former for tiltak kan (opplevd)risiko reduseres.

Kapitalkravet og revisjonsplikten overfor aksjeselskap oppleves av mange bedrifter som krevende, og et hinder for valg av aksjeselskap som selskapsform. Innovasjon Norge anbefaler i de fleste tilfeller valg av aksjeselskap som selskapsform bl.a. fordi dette reduserer personlig risiko. Et av de viktigste grepene som bør vurderes for å redusere risiko og forenkle etablererprosessen er å se på kapitalkravet og revisjonsplikten for aksjeselskap. I forlengelsen av dette bør også fradrags- og skattereglene for næringslivet forenkles.

Det er et stort behov for veiledning i forbindelse med oppstart av ny næringsvirksomhet, for eksempel i valg av selskapsform. Dette gjøres i stor grad av kommuner i hele landet. Innovasjon Norge arbeider sammen med KS og fylkeskommuner i store deler av landet om å forsterke kommunenes veiledningskompetanse. Arbeidet er viktig fordi det etableres over 40 000 nye selskap hvert år i Norge. De aller færreste av disse er innenfor Innovasjon Norges målgruppe, men har likevel et stort informasjonsbehov, jf. for eksempel bygg- og anleggsnæringen omtalt i rapporten. Innsatsen overfor kommunene og i kommunene bør intensiveres, slik at vi får på plass en god veiledningstjeneste for næringslivet i hele landet. Dette vil kunne få store effekter, både ved at flere bedrifter forholder seg til riktig regelverk, at det tar mindre tid for bedriftene å finne fram i systemet, og ikke minst at flere bedrifter kan realisere sitt potensial.

Innovasjon Norge anbefaler i forlengelse av arbeidet i kommunene at samordning av informasjon til bedrifter bør være et prioritert satsingsområde, og videreutvikling av Altinn er et meget godt utgangspunkt. Det bør legges vekt på mest mulig brukerstyrt og skreddersøm av informasjon.

Med vennlig hilsen

Ketil Lundgaard
direktør

Una Sjørøtten
seniorrådgiver

Kopi:
Riksrevisjonen
Kommunal- og regionaldepartementet